

Riksantikvaren

Pb 1483

0116 Vika

Dato: 29.02.2024

Referanse: IIIB 284

Saksbehandler: CLR

Saksnummer: 69-24

Sakshaug gamle kirke – Klage på avslag om tilskudd til istandsetting og murerkurs i 2024

Vi viser til Fortidsminneforeningens søknad av 15.12.2023 til Riksantikvaren om kr. 2 370 000,- i tilskudd til istandsetting av Sakshaug gamle kirke, samt kr. 720 500,- til murerkurs. Arbeidene og kurset er en videreføring av tiltak og kurs igangsatt i 2023. Vi viser videre til Riksantikvarens avslag på søknaden datert 22.02.2024 (ref. 20/09546-26).

Fortidsminneforeningen påklager med dette Riksantikvarens vedtak til Barne- og familiedepartementet.

I samarbeide med Riksantikvaren startet Fortidsminneforeningen i 2023 et toårig kurs i istandsetting av middelaldermurverk på Sakshaug gamle kirke. Kurset retter seg mot murere og vil kvalifisere disse til å jobbe med murverk på middelalderkirker. Sakshaug gamle kirke ble valgt som kursarena da kirkens sørside med støttemurer har behov for istandsetting med utfordringer som svarer til det murerne trenger kursing i. Disse aktivitetene avhenger av hverandre og ble finansiert gjennom Riksantikvaren over statsbudsjettet 2023 kap. 882 post 61. Forutsetningen var at kurset skulle slutføres med to samlinger i mai og juni 2024.

Da det ble klart at kap. 882 post 61 – tilskudd til freda og verneverdige kirkebygg ikke ble videreført i 2024, hadde vi dialog med Riksantikvaren om Sakshaug gamle kirke. Den førte til at vi valgte å søke om midler til videreføring av istandsettingsarbeid og murerkurs i 2024. Noe av bakgrunnen for dette var mulig gjenstående midler fra tidligere utlysninger fra post 61.

Fortidsminneforeningen kjenner til at det vil bevilges midler på revidert nasjonalbudsjett og at det etter planen skal lyses ut midler i juli/august. Dette er imidlertid for sent for kurset på Sakshaug som etter planen skal holdes i mai/juni og for kalkarbeidet som kun kan gjøres i perioden mai til august. I praksis betyr dette at arbeid på kirkens sørside stoppes med halvferdig arbeid, stillas blir stående på ubestemt tid og kurset vil måtte utsettes lenge eller avlyses.

Å avlyse eller utsette murerkurset vil sende et svært uheldig signal til håndverkerne som har satt av sin tid til kurset og er motivert til å jobbe med restaurering av kirkebygg i årene som kommer. Med halvgått kurs, mister de nå en viktig del av kompetansebyggingen og erfaringen som gjør murerne bedre kvalifisert til å jobbe på middelalderkirker i stein. Dette er særlig uheldig når vi vet at vi allerede etter de ventede tildelingene fra kirkebevaringsprogrammet på revidert statsbudsjett i år vil ha et stort behov for kvalifiserte håndverkere. Om kurset kan holdes som planlagt vil dette ha stor betydning for håndverkertilgangen til slike prosjekter i regionen.

Det vil være veldig uheldig for bevaringen av Sakshaug gamle kirke om arbeidene nå stopper opp, med sørveggen og støttestilene eksponert. Det er besluttet at kirken skal kalkhvittes. Dette er avgjort etter faglige anbefalinger ut fra bevaringstekniske vurderinger. Men enda viktigere er

det at dette har blitt besluttet gjennom en lang prosess med involvering av lokalsamfunnet. Saken har skapt stort engasjement og oppslutning på Inderøya. Det vil være svært uheldig og skape mye uro dersom arbeidene nå stopper opp og blir stående på vent. Det er en stor forventning om at kirken skal settes i stand og da med sin opprinnelige hvite puss, og vi frykter at istandsettingen vil komme i et svært negativt lys om vi må sette arbeidene på vent.

Vi står nå i en situasjon hvor et strategisk viktig tiltak i kirkebevaringsprogrammet står uten finansiering uken etter at programmet ble lansert. Dette vil være et svært dårlig signal å sende. Vi står også med halvferdig murerarbeid på en av landets viktigste kirker og kulturminner, og med håndverkere som er klare for å få opplæringen de trenger for å kunne ta på seg slike oppdrag. En løsning på dette nå vil ha store ringvirkninger, og bli svært synlig. Vi ber derfor om at vedtaket omgjøres raskt, og at gjenstående midler omdisponeres til realisering av tiltaket.

Med vennlig hilsen

Ola H Fjeldheim
Generalsekretær

Merete Winness
leder museum- og eiendom